

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Norrbackaskolan
Norrbackaskolans fritidshem
Norrbackaskolans förskola

Giltighetstid: 2022-08-24 – 2023-06-21

Ansvarig rektor: Gunilla Colldén

Mall/förslag på rubriker (med stödtext)

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

På Norrbackaskolans alla verksamheter är all form av kränkande behandling oacceptabel. Det är skolans/förskolans ansvar att upptäcka, åtgärda och förebygga kränkande behandling. Alla elever/barn på Norrbacka är partnerberoende både i sin kommunikation och sin motorik vilket gör våra elever extra utsatta. Verksamheterna lägger stor vikt på att medvetandegöra oss personal om vad det innebär att arbeta i en verksamhet med elever/barn som är partnerberoende för att inte omedvetna kränkningar ska uppstå. Verksamheterna har höga förväntningar på att våra elever/barn har något som de vill uttrycka. Till stöd för att kunna uttrycka sig använder personal och elever/barn kommunikationsverktyget PODD, samt vissa elever använder både PODD och det digitala kommunikationsverktyget Snap Core First. Verksamheternas vision är ”Att erbjuda en adekvat utbildning med höga förväntningar i en trygg miljö”.

3. Kartläggning av riskområden

Utifrån kartläggning av den senaste planen bedömer vi fortfarande risken för kränkningar mellan elever på skolan och fritidshemmet som väldigt liten utifrån den elevgrupp vi har. Detsamma gäller för förskolans verksamhet. Viktigt att vi även fortsättningsvis måste vara medvetna om att vissa elever/barn kan uppleva obehag i situationer som t.ex. någon kommer för nära. Arbetet med att medvetandegöra personalen om omedvetna kränkningar är något som alltid måste finnas med oss i allt arbete mot våra elever/barn i de olika verksamheterna. Slutsatser av kartläggningen av elevens/barnets trygghet och trivsel är fortfarande att både graden av trygghet och trivsel är stor.

Utifrån samtal och möten med våra föräldrar både enskilt och i grupp framkommer det att de upplever att deras barn är trygga och trivs i våra verksamheter.

Vårt arbete utgår från ledarplanen och våra överenskommelser/mål. Dessa följs upp på lärarmöten, de olika verksamheternas möten som t.ex. klassplanering m.m.

4. Mål för arbetet

Att vi arbetar med elever/barn som är partnerberoende är något som ofta lyfts. Att var och en men även som grupp i våra olika verksamheter ska vara medveten om att sitt eget agerande och engagemang påverkar den elev eller det barn man arbetar med. Vi anpassar utifrån elevernas behov, det kan vara att en anpassning är gjord men att vi behöver göra ytterligare anpassningar i miljön runt eleven både pedagogiskt och socialt. En anpassning på Norrbackaskolan är en alltid pågående process utifrån elevens behov.

5. Handlingsplan

MÅL	HUR	NÅR	VEM
Inga omedvetna kränkningar, typ "prata över huvudet" tänka på vårt förhållningssätt och hur vi pratar i olika situationer.	Omedvetna kränkningar är något som vi regelbundet försöker medvetandegöra.	Det har blivit ett förhållningssätt och något som vi pratar om då och då.	Alla
Att se elevens och barnets förmågor och ha höga förväntningar på att de har något att uttrycka.	Att vårt förhållningssätt genom PODD gör oss till bättre kommunikationspartner för våra elever och barn då vi får stöd att prata om vad som kan vara fel, gillar, gillar inte m.m. Att i alla situationer uppmärksamma elevens och barnets funktionsförmåga som är olika för olika människor.	Alltid	Alla

6. Utvärdering av genomförda insatser

Att vårt långsiktiga arbete i att använda samma kommunikationsverktyg, PODD, har gett resultat genom att personalens kompetens höjts som gett en ökad kvalitet i de kommunikativa mötena med våra elever/barn. Vi har elever i skolan som tidigare legat på grundläggande kunskaper som utifrån möjligheten till ett adekvat kommunikationsverktyg kunnat visa på fördjupade kunskaper. Att vi har hållit i och

hållit ut har gett resultat på organisation- grupp- och individnivå i våra verksamheter. Även under föregående år se vi fortsatt framgång i vårt långsiktiga arbete. Vi ser också att det alltid behövs ett analogt kommunikationshjälpmedel även när eleven får ett digitalt p.g.a att tekniken kan krångla eller att ett digitalt kommunikationsverktyg inte kan användas i alla situationer t.ex. vid bad, lek ute i regn och snö.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Elever och barn i Norrbackas verksamheter befinner sig på en tidig utvecklingsnivå och ingen av dem har ett utvecklat verbalt språk. De flesta saknar helt ett verbalt språk. Genom att elever/barn och personal har tillgång till ett gemensamt kommunikationsverktyg som vi nu använt i flera år har deras möjlighet till delaktighet ökat. Vi ser en utveckling hos flera elever i förståelsen av podden vilket ökar möjligheten till delaktighet och att påverka.

8. Rutiner för akuta situationer

I Norrbackaskolans verksamheter är det alltid vuxna med tillsammans med elever/barnen. Utifrån våra elever/barns grad av funktionsnedsättning förekommer inga kränkningar mellan elever eller barn.

Rutiner om en vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar en elev/barn. Rektor för verksamheten utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnet/elevens vårdnadshavare. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

Eventuella inrapporteringar i STELLA som visar på diskriminering eller kränkningar ska analyseras av elevhälsoteamet i syfte att åtgärda brister i bemötande eller i skolmiljön. Inga rapporteringar kring detta har hittills gjorts.

Om vi skulle upptäcka kränkningar så gäller rutinerna nedan.

Rutiner när elev kränker elev:

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.
- Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

- Förskolechef/rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• **Funktionsnedsättning**

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göras sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet "sexuella trakasserier" innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.